

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:
lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.
Pentru monarhie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamentele se fac numai plăindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.
Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.
Se prenumerează și la poște și la librării.
În Bucuresci
primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35
Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Contele Szapary și Ardeleii.

Sub titlul „Ardealul malcontent“ i-se trimite lui „Allgemeine Ztg.“ din München o scrisoare din Ardeal datată dela 14 Septembrie a. c.

Scrisoarea pare a fi din isvor oficial și, ca de obicei, prelungește un dram de adevăr conține multe lucruri tendințioase, menite nu a lămurii lumea, ci a o câștiga pentru intențiunile ministrului nostru president, contele Iuliu Szapary.

Dar' interesantă este această scrisoare, atât de interesantă, încât trebuie să ne ocupăm mai pe larg cu dînsa:

Mai înainte corespondentul foii bavareze constată că de mare este importanța fortăreței naturale a Ardealului pentru integritatea monarhiei și regretă, că din partea cercurilor militare fortificațiunea lui artificială s'a negles cu deservire. Mai mare pond însă decât pe întărituri și forturi pune pe „garnisoana naturală“ a țării, pe cetățenii care o locuiesc. Ear' în această privință află, că Românii din Ardeal cu agitațiunile daco-romaniste sînt mai periculoși chiar și decât Cehii tineri cu ura lor contra Germanilor și decât Italienii din Trentino cu irredenta lor.

„Două milioane și jumătate de cetățeni ungari — dice corespondentul — sînt ținuți de aproape o generație în contrarietate politică și în rezistență pasivă față cu organizația de stat a patriei lor mai restrînsă, ear' această aversiune cu îngrijire cultivată față cu statul patriotic capătă importanță nespus mai mare, dacă luăm în considerare, că Românii din Ungaria și Transilvania stau în contact viu și nemijlocit cu frații lor de sânge și de credință din învecinatul regat al României. Aici e vorba de o populațiune română de mai bine de opt milioane de suflete, care locuiesc cam lîngă olaltă. Este cunoscut de cât patriotism și conștiință de sine e pîtruns poporul în regatul român. Aceste sentimente e transplantă de peste frontiere și în Ardeal și sînt aici cu zel cultivate. Conducătorii poporului conduc pe conștiinții lor în organizație bine încheiată și sciu să-l țină în subordinație nu numai prin mijloace morale, ci și prin de acele materiale și cu deosebire financiare.

Mai departe corespondentul bagă vină regimului tizza-ist, care a făcut o mulțime de greșeli și a urmărit față cu naționalitățile o politică desastroasă, „sui-

cidă“ din punctul de vedere al statului ungar. Deși condamnă aspirațiunile centrifugale ale Românilor, totuși dice, că atât Tizza, care a pus naționalitățile ardeleni la discrețiunea câtorva satrapi comitatensi, cât și în general politica de desnaționalizare urmărită de guvern explică atitudinea nemaghiarilor. Apoi continuă cu o admirabilă sinceritate:

„Statul anume în ultimi decenii încă a ajuns pe o cale, care stă în contradicere cu natura adevărată a Ungariei. Tendința de a întemeia un stat național-maghiar bine centralizat și reformat și în privința limbii, întimpină la majoritatea nemaghiară a populațiunii poliglotte rezistență mai mare sau mai mică, și cu deosebire Români și Sașii nici într'un chip nu voesc să sesupună acestei violente, ilegale și nenaturale proceduri de desnaționalizare. Cu cât mai violent s'a ivit sub Tizza tendința de absorbire, cu atât mai energetic a și fost respinsă de aceste popoare.“

După această introducere scrisoarea din Ardeal laudă politica prudentă a contelui Szapary, care a început să îmbunătățească și stările de lucruri din Ardeal, „spre binele patriei, a statului și a monarhiei întregi“. Durere însă, că nici contele Szapary nu poate înainta neșiguit în politica sa față cu naționalitățile. Căci acuma în locul acestora s'au ivit alți „malconțenți“, în persoanele Maghiarilor ardeleni, care se cred sacrificați de dragul Sașilor și Valachilor. Acestia vîdîndu-se amenințați în condițiunile de viață, care mai toate se reduc la funcțiuni și la budget, au început să-i facă ministrului-president opoziție. Însă corespondentul ne asigură, că mânia acestor domni nu va împedea pe premierul nostru a se însui să câștige pentru „organizația legală a statului“ elementele de popoare, care până acuma au stat la o parte, între care și Românii. „Ear' prin această nu folosesc numai statului ungar, ci promovează totodată și întesesele monarhiei totale habsburgice“.

Atîta corespondentul țiarului bavarez.

Are multă dreptate, când arată importanța fortăreței naturale a Transilvaniei și a „garnisoanei sale naturale“ pentru integritatea monarhiei.

Tot atât de multă dreptate are când susține, că regimul tizza-ist cu Bánffy-i și Bethlen-ii sei și cu politica de maghiarizare numai câștiga nu a putut pe Românii ardeleni pentru statul unguresc.

Ear' dacă este adevărat, că contele Szapary a inaugurat altă politică de naționalități, — ceea-ce până acuma nu prea s'a vîdît, — atunci numai bucura ne putem. Ba putem merge chiar și mai departe și putem asigura pe dl corespondent, că fără îndoială va isbuti contele Szapary să-i câștige pe Români, îndată-ce va voi să o facă în toată serioșitatea și sinceritatea.

Dar' socoteala trebuie să fie curată. Pretensiunile Românilor sînt lămurite: Ei nu voesc altceva, decât să poată trăi și să se poată desvolta ca Români în patria lor. Toate celelalte sînt însinuțiuni calunioase și nemotivate.

Ei bine, dacă contele Szapary voesc și poate să le dea și să le garanteze Românilor aceasta, atunci eo ipso sînt câștigați. Dar' spre acest sfîrșit se recer multe. Se recere înainte de toate observarea strictă a legilor favorabile Românilor și modificarea celor nefavorabile, create sub regimul nefast al lui Coloman Tizza, sau chiar și mai înainte. Se recere mai departe, ca în viața publică, în parlament, în justiție și administrație Români să fie luați în considerare în proporție cu numărul lor și ținuturile ce locuiesc.

Însă în această privință contele Szapary nu a făcut încă nimica. Tot acolo sîntem, unde am fost și sub Tizza. Dar' cu atât mai mult dice, că a făcut și face, dice prin organele sale indigene, și prin țiare din străinătate. Și cu atât mai mult accentuează, că o face „atît spre binele statului, cât și spre binele întregii monarhii habsburgice“.

Modul ostentativ, în care ministrul-president al Ungariei își afișează în fața lumii blîndețele și bunele sale intențiuni față cu naționalitățile, deși aceste nu le prea simțesc, pentru noi nu poate fi decât o dovadă, că contele Szapary are mare interes, ca străinătatea să creadă, că el în adevăr umblă să împace naționalitățile.

Ear' aceasta nu poate fi decât o dovadă, că străinătatea, și anume fac-

torii normativi în politica generală, voesc să se întempe, ceea-ce contele Szapary, se încearcă a-i face să creadă, voesc pentru-că o reclamă interesele monarhiei, precum și interesele păcii și siguranței europene.

În consecință logică mergem mai departe și concludem, că dacă factorii hotărîtori în politica generală voesc, ca noi să fim împăcați și mulțumiți, atunci mai eurenđ sau mai tîrziu vom și fi, sau că voesc în adevăr, sau că nu voesc contele Szapary.

Ei bine, cine nu vede, că așa stînd lucrurile, nimic nu ni-se impune mai mult, decât să stăruiem nestrămutați pe lîngă pretensiunile noastre naționale, care sînt bine stabilite și lămurite în programul nostru! Convinși fiind, că ele nu jignesc interesele adevărate ale statului și ale monarhiei, putem fi convinși și despre aceea, că la timpul seu se vor și împlini, și anume cu atât mai sigur și mai neștirbit, cu cât mai energetic și mai hotărît le vom susține.

Cine nu vede, că între împregiurările actuale numai mișei sau găgăuții ar pute se devieze dela programul național, în care se cuprinde politica noastră tradițională. Căci a se lăsa astăzi condus de oportunism, a intra la învoală cu cercurile guvernamentale pe alta basă, ear' nu pe cea stabilită în programul nostru național, a se mulțumi cu nisea fărîmături de concesiuni sau de funcțiuni, cu un cuvînt a da guvernului mîna de ajutor să facă un nou simulacru de înjăcare, cum a fost cel cu Lonyay la 1874 și cel cu „Viitorul“ la 1884: ar însemna a compromite cele mai vitale interese naționale românesce și a mîna apa pe moara adversarului.

Sperăm, că asemenea mișei sau găgăuții nu se vor afla între Români, ear' dacă totuși se vor afla sîntem siguri, că Românii vor săi să-i înfiereze și să se ferească de ei.

Cum se respectă intențiunile Maiestății Sale! „Siebenburgisch-Deutsches Tagblatt“ primesce din Bistrița următoarea informațiune: „Maiestatea Sa a dis us prin cancelaria de cabinet să se transpună comitelui-suprem din comitatul nostru suma de 2200 fl., pentru scopuri de binefacere. Din acest Preaînalt dar 600 fl. s'au dat fondului șercilor, 400 fl. fondului spitalului comitatens,

300 fl. reuniunii femeilor evangelice din loc pentru asilul și grădina de copii, 300 fl. fondului orfanilor din oraș, câte 100 fl. reuniunilor femeilor rom-catoice și israelite, 200 fl. grădinei maghiare de copii, câte 20 fl. reuniunilor germană și maghiară de sodali și 100 fl. pompierilor voluntari“. Care va să dîcă, afară de fondurile comitatense a șercilor și al spitalului, din care se va fi împărțind întreagă populația comitatului, au fost luate în considerare exclusiv numai corporațiuni sâsesce, maghiare și ovreesce, ear' populația românească a comitatului a fost cu deservire desconsiderată. Și cu toate aceste Românii fac cel puțin jumătate din locuitorii comitatului Bistrița-Năsăud. Ei bine, ce cred „patrioții“ nostri guvernânți? Că Românii, școalele și corporațiunile lor, nu au trebuință de ajutor, sau că a fost intențiunea Maiestății Sale a-i exclude dela Preaînaltul dar? Eată o mică dovadă, cum voesc stăpînitorii actuali, să facă dreptate Românilor!.

REVISTA POLITICĂ.

Sibiu, 11 Septembrie a. v.
Politica Sîrbiei.

La 20 Sept. n. a. c. a avut loc în Zaiciar adunarea generală a partidului radical, care de present este la guvern în Sîrbia. Din raportul ce comitetul central al partidului a prezentat adunării, extragem următoarele pasage caracteristice: „În relațiunile sale externe Sîrbia totdeauna trebuie să aibă în vedere misiunea sa dublă. Cea dintăiu și fără îndoială cea mai importantă consistă în a-și conserva independența de stat și politică și a asigura legăturile politice, economice și culturale cu puterile străine. În același timp însă regatul Sîrbiei nu este permis să uite, că și afară de frontierele politice, în ținuturi pline de monumentele vechei glorii sîrbesci, mai trăsesc milioane de Sîrbi, pe care trecutul și viitorul îi îndrumă să trăească împreună cu frații din Sîrbia“. Mai departe dice: „Poziția statelor mici și slabe este preste tot grea și dificilă. Dar' când un stat mic ca Sîrbia afară de independența sa de stat mai are să împlinească și o misiune națională afară de graniță, poziția îi devine neasemănat mai grea și mai delicată“. Mai departe raportul constată

FOIȚA „TRIBUNEI“

Frescurile.

Roman de Ouida.

II.

(Urmare din nr. 201)

Leone Renzolui Don E. Ferrari.

Dta iubite amice, ai prevîdît totul mult mai bine decât mine. Am cetit ađi într'o foaie engleză, că și tînărul prințipe de Kingslynn e la Cannes.

Oare Lady Charterys o să îndeplinească, în cele din urmă, dorința alor sei? Trebuie oare atîta curaj și hotărîre unei femei, pentru a rezista rugămintelor stăruitoare a celor care o iubesc?

Este ea curajoasă? Da. E constantă? Mă îndosesc. Poate că sînt nedrept cu ea. Am judecat-o greșit și atunci, când am vîdît-o pentru întâia-și-dată.

Țilele triste și răci de iarnă abia se tărăie. Simt o adevărată bucurie, când se face seară și se aprind lămpile. Petrec atunci dimpreună cu Bervick în bibliotecă, unde mă simt ca acasă.

Măiestrul de vînătoare m'a întrebat, dacă n'aș ave plăcere a merge la vînătoare. Nu se poate exprima prin cuvinte disprețul ce am deșteptat în el, când am spus, că nimic în lume nu m'ar puté determina să omor o pasăre sau ori-ce alt animal.

Toți mă privesc aici, ca pe un nebul nepericulos, dar' pe care toți încep a-l iubi. Când e lumină destulă lucrez cu stăruință la frescuri.

Câte-odată mă duc să călăresc, apoi cetelesc mult. Mii de cărți latine și franceze îmi sînt la dispoziție.

Portretul ei e pus pe nisea picioare în partea de nord a salei. O privesc dureros... eu și cănele... fiecare în felul lui. Sînt sigur, că Bervick o recunoașce.

Ieri a fost Crăciunul: Christmas. Servitorii au împărțit în numele ei o mulțime de daruri între sârăcii de pe moșie. Mi-se pare, că nu prea sînt mulțumiți, că mult mai tare le ar plăce ca Lady Charterys să se intereseze măcar atîta de ei, încât să-i poată deosebi unul de altul.

Ce păcat, când s'ar puté face așa de ușor să fie iubită!..

La sfîrșitul mesei mi-s'a adus obicînitul pudding național, ceea-ce nu e altceva, decât o găluscă mare, prăjită în untură și imposibil de mistuit. Nu mi-a plăcut, Bervick însă a mîncat din el cu multă plăcere.

Afară e un viscol mare; totul e acoperit cu zăpadă. M'am dus afară să privesc cum se hrănesc căprioarele. Nerina mînea din palma mea mo-covi.

Frigul e îngrozitor. Îmi e milă de țerani. Servitorii le-a împărțit mulți cărbuni și haine.

Am primit ađi o noă scrisoare dela ea. Îmi scrie, că se primblă printre flori, se rađimă de stâlpi de marmură de unde veđi marea albastră, că termometrul arată 25 grade la soare. Mă întreabă dacă mi vine câte-odată să o învidiez.

Ba da... învidiez florile care sînt împregiurul ei... dar' i-am răspuns scurt. Adevărul e, că încep a mi plăcea viscelele acestea, împregiurime acoperită cu zăpadă, pădurea tristă, camera în care arde focul și ale cărei ferestri pe dinafară sînt isbite de vînt.

Poate-că mi place toate acestea cu atât mai mult, cu cât peste puțin am să mă despart de ele, și...

Mai adinoară am făcut o descoperire, care m'a agitat atît de mult, încât abia vîd hîrtia pe care țî scriu.

Din hîrtiile ce mi-au venit în mîna, rezultă, că sînt fiul legitim al contelui Alured. Îndoială nu mai poate fi.

Estă, cum s'a petrecut totul. Eartă-mă pentru încurcătura din scrisoarea mea.

Când mi-a lăsat cheia bibliotecii, Lady Charterys m'a autorizat să deschid toate cutiile dulapurilor.

Mi-a dat să cercetez și nisea hîrtii vechi, însemnări întrerupte.

În unul din colțurile bibliotecii e un birou frumos de vremea lui Ludovic XVI., în cutiile căruia sînt o mulțime de scrisori vechi, cărți și desemuiri. Nici prin mînte nu mi-a trecut, să caut prin ele, cu toate că m'a rugat cu stăruință să cercetez și să cetelesc totul.

Cum voiam să apăs una din cutii, să vede că am apăsut asupra vre-unui șurub secret, căci eată se deschide o parte a cutiei, și vîd înainte-mi o legătură de scrisori, o șuviță de pîr și o hîrtie împăturată.

M'am uitat în hîrtie, am cetit-o și am vîdît că ea e un act oficial, care adeverează, că contele a fost cununat în biserică Sf. Elena din Roma. Îți trimit copia actului.

Măne îți voiu mai scrie. Se învîrt toate împregiurul meu...

Nu e oare un vis totul, o închipuire bolnavă?... A, dacă biata mamă ar mai trăi!..

N'am trimis scrisoarea mea ieri. Mai eată câteva amănunte. Îți trimit și copia scrisorilor, care erau legate la un loc cu șuvița din pîrul mamei.

Scrisorile — Cara anima!... natural, sînt scrise italiennesce, slove urite, pline de patimă, și deși sînt scurte, spun însă totul.

Din aceste sîrmene scrisori cunosc întreg trecutul ei. Contele a luat-o de soție, dar' în taină și pentru-că se gena de această căsătorie, își ținea nevasta ascunsă, el însă a continuat a gusta plăcerile vieții. D' aici: supărare și gelosie din partea femeii, indiferență și nemulțumire din partea bărbatului.

Atunci de sigur s'a aflat vre-un Iagot care a făcut-o pe mama să creadă că mărițișul ei, cununia lor, n'a fost decât o înșelătorie.

Îngrozită astfel, ea a fugit, dar' pe când a ajuns acasă, n'a mai găsit pe tatăl ei în viață.

Afară de scrisorile ei, n'am mai găsit altceva. Din nimic n'am putut afla ce a făcut ori a cređut Lord Charterys. Probabil că a fost un om fără inimă, care s'a bucurat că-și recapătă libertatea și care nu s'a mai ocupat apoi de soția lui, ear' despre mine n'a auzit nimic.

Sînt sigur, că nici-odată nu și-a iertat nebulnia, că s'a căsătorit cu o țerancă italiană. Dealtfel aceasta nu este decât o presupunere. Clar și sigur e numai actul de cununie. S'a încheiat înainte de aceasta cu treiđeci-și-patru de ani.

Sînt fiu legitim și... vîrul ei.

Au trecut două țile dela ultima mea scrisoare. Sînt puțin mai lîuștit.

Vieța mea nu este mai mult o umbră. Sînt egal cu ori-și-cine. Nu sciu dacă aceste

hîrtii sînt îndestulătoare înaintea legii, pentru mine sînt însă deajuns!

Sîrmăna mamă! din scrisorile aceste o cunosc așa de bine. Amorul ei, durerea, gelosia, hănușele, slăbiciunea și prostia ei, toate sînt sfînte înaintea mea. Pe el aceste nu numai că nu l-au înduplecat, ci l-au indignat. Sînt bărbăți nesimțitori, care sdrobesc inimile femeilor cum se sdrobesce luntrea slabă de stîncă mării.

Ce grozave dureri trebuie că a causat mamei; nu-i pot ierta!

Dar' aceea la care mă gîndesc mai mult, mai mult decât la mama, este Esméa!... Acum e permis să o numesc astfel.

Dacă-i voiu lua locul, mă va urî. După-ce m'a încercat cu atîtea bunătăți, pot oare să-i ocup regatul, spunîndu-i adevărul: Eu sînt Lord Charterys!... Mă va urî.

Am fost să mă plimb prin pădure. E foarte frig și vîntul bate furios. Aerul acesta rece mi-a potolit frigurile. Par'că m'aș simți vinovat pentru-că am abusat de ospitalitatea ei. E copilărie poate, că vobesc astfel, dar' nu pot altmîntrelea judeca.

Dacă nu mi-ar fi încredințat cheia bibliotecii, nici-odată n'aș fi bănuț măcar că ce drepturi am.

Am primit ađi scrisoare dela amicul meu Vico. Se vede că n'a găsit nici un amator care să mi cumpere studiile; a vîndut însă pe preț de 30 galbeni o statuă de marmură ce o aveam și care se dice a fi făcută de Mino de Fiesol. Mi-a și trimis banii.

Trad. de Ioan Russu Șirianul.

(Va urma.)

bunele relații cu toate statele, în deosebi cu cele balcanice și enunță, că guvernul, „neuitându-și de misiunea sa istorică s'a născut a restabili legăturile intime cu imperiul Țarului rusesc, care aparțin aceleiași credințe și aceleiași vițe, și a recuceri Sârbiei creditul și încrederea între Slavii de Sud, care îi compet ca celui dintâiu reprezentant al Sârbiei.

Din Belgrad se telegrafează, că adunarea generală a Zaicarilor s'a terminat la 21 n. l. c. S'au luat patru concluziuni, care în merit sînt identice cu raportul comitetului central. În comitetul central s'au ales Pasici și Clasicii precum aproape toți membrii de până acum. Între acestia este și șeful de secție Proticii din ministerul de externe.

Prietenia franco-rusă.

O foaie daneză publică un raport detaliat despre sârbirea omonastică Țarului la Copenhaga. Între altele spune, că Țarul a primit în audiență pe contele d'Aunay, trimis de presidentul republicii franceze Carnot, ca să-l feliciteze. „Kreuzzeitung“ adaugă, că dl Carnot a fost unicul, care a ales această formă ostentativă de felicitare și că Țarul s'a arătat recunoscător prin aceea, că a dispus să se cânte la sârbire „Marseillaisa“.

Convenții comerciale.

„Popolo Romano“ din Roma publică un comunicat oficial, în care ține, că negocierile din München în timpină greutăți, cu deosebire relativ la Austro-Ungaria. Mai departe ține, că ar fi de dorit să se încheie cel puțin convențiunea comercială de până acum. Încât privește pe Germania ar fi de dorit, ca să se stabilească o vamă pe viu ad valorem, ceea-ce este cu atât mai necesar, cu cât în urma închiderii piețelor franceze la 1892 Italia capătă un concurent teribil în Spania.

Cestiunea Dardanelor.

După-cum se telegrafează din Petersburg, foile de acolo protestează contra pretinsului plan alui Salisbury de a convoca un congres european, care să deschidă Dardanele pentru vasele de război ale tuturor națiunilor. Rusia nici când nu va pute permite, ca vasele engleze sau alte vase de război să intre în Marea-neagră. Planul lui Salisbury conține un pericol de război, pentru-că Rusia, la cas de a fi majorisată la congres, ar trebui să prindă armele. „Novoia Vremia“ ține, că conferența europeană, proiectată de Salisbury, fără participarea Rusiei este imposibilă, Ear' Rusia nici-când nu va participa, pentru-că se mulțimesce, că pot trece prin Bosfor și Dardanele vasele flotei voluntare. „Petersburger Zeitung“ declară, că este de datorință diplomației rusești, ca să lucreze într'acolo, ca proiectata conferență să nu se țină. „Novosti“ observă, că congresul în înțelesul lui Salisbury este imposibil. Singurul program acceptabil al unei eventuale conferențe ar fi: revisuirea din temelii a tractatului din Berlin, la care Rusia ar pute conta la sprigina Franței.

Situația externă.

Diarele din străinătate, precum și cele austriace, aduc scirile cele mai sensaționale în privința situației. „Freue Presse“ ține, că în Peninsula-Balcănică se vor petrece în curînd lucruri „surprinzătoare. Cerul Bulgariei e foarte încercat de nori. Rusia ia o atitudine foarte amenințătoare chiar față de România; dovadă sînt concentrările de trupe din Basarabia. Nimenea nu poate garanta, ce va aduce ziua de mâine. „Tripla alianță trebuie să vegheze asupra colosului dela Nord, care-și ferecă armele sale“.

Politica dlor Mocsonyi-Babeș.

(Urmare din nrul 200 și fine.)

Urmarea acestei învâlmășeli politice, produsă prințatitudinea dlui Babeș a avut drept urmare un fiasco în toate părțile a politicii românesce. Guvernul și politica maghiară n'a voit să scie nimic de maghiarofilismul clubului național, dl Alexandru Mocsonyi se retrage, mai mulți membri es din club, ear' restul clubului publică cu data de

10 Maiu 1875 următoarea declarație semnată de dl Antonie Mocsonyi („Albina“ nrul 31 din 1875):

„Din acel motiv, fiindcă deputații naționalității dela dieta Ungariei, în butul fiutei lor loialități expectative, ce o statorice față de noua situație, prin conculul luat în ședințele clubului lor din 9 și 10 Martie 1875, și au adus-o la cunoștință publică, și conform căreia pe guvernul nou, numit cel „liberal“, tocmai pentru acesta atribuțiune a sa, precum și pentru solemnele sale apromisiuni publice, l'a întimpinat cu încredere, și nu l'a îngreunat de fel activitatea, în aceea speranță, că acest nou guvern și el din a sa parte apretind ținuta lor loială, pe lângă vindicarea celorlalte necazuri comune ale țerii, se va adopera a face se încete și justele gravamine ale naționalităților, — dar această speranță a lor, prin procederea și măsurile de până acuma ale guvernului, precum și prin declarațiunile sale din timpul mai din urmă, — vîdînd-o nulificată, ba încă experiînd, că pe lângă această stare a lucrurilor, guvernul nu s'a străduit a arăta nici chiar bunăvoință pentru o apropiere sinceră:

„Clubul deputaților naționali dela dieta, în ședința sa de astăzi, a ajuns la aceea convicțiune și respective constatare, că nu-i rămîne decît a-și continua și a afirma lupta politică mai departe numai de pe terenul opozițiunii; de unde deci, părăsind pozițiunea interimală observată, își va continua, și ține, că trebuie continuată politica națională pe temeiul programei cunoscută“.

Nu fără interes pentru lupta noastră internă de astăzi va fi judecata dlui Alex. Roman asupra dlui Babeș. Dl Roman, ca unul, care s'a vădît necesitat îndelungat timp a sta față în față cu dl Babeș și-a câștigat în această privință un oare-care titlu de competență. Eată ce ne spune dl Roman („Federation“ nr 16 din 1874):

„Dice dl Babeș, că „suspîn, pentru-că nu sînt toți deputații români întruniri într'un club“. Așa este, am dîs-o mai adese, și voi susține pururea necesitatea întruniri. Suspîn pentru armonia, trăietatea și înțelegerea exilate dintre noi prin vanitate și aroganță. Dl Babeș are meritul de a fi introdus în diaristica română cele mai grosolane personalități, în incuințele evlavioase și naționalice până la efrontărie, doctrina divinisării proprie estolenduse pe sine și împrocînd cu tînă în toți alții, cât oamenii de bine au început a se retrage (ași-mîne se vor retrage chiar și patronii sei). Calul cel mare de bătaie al dlui Babeș este „dictatura“ pentru care a prăpădit atîta cerneală fără alt efect, decît surideri sarcastice. Dar' dl Babeș cu tenacitatea rasei sale nu se lasă cu una cu două, el ce nu poate prin „minciuni evlavioase naționalice“ încarcă prin aforismen; jură, scupă în „limbagiul surugilor“, precum prea nimerit îl apostrofase diarul „Pressa“ din București. A discuta asupra vre-unei cestiuni cu dl Babeș este cu neputință, pentru-că este natura (*quam furca licet expellas, tamen usque redibit*) „omului“ de a bate pururea câmpii...“

Și fiindcă e vorba astăzi de o alianță politică între domnul Babeș și metropolitul Miron Roman, nu putem termina acest resumat a unei campanii politice conduse prin domnul Babeș fără a cita judecata d-sale asupra metropolitului Miron Roman. Eată ce ne spune domnul Babeș în „Albina“ d-sale.

„Candidatul nostru (actualul metropolit Miron Roman) nici-când și nici-decum nu va fi un individ, care în trecut-ne-a dovedit nepăsare de lege și cauza noastră și s'a făcut slugă contrariilor nostri și patimilor sale... Unde este aci căt de puțină garanță morală pentru curățenia cugetului, pentru simțul de moralitate și de drept, pentru soliditatea caracterului bisericesc la acest om? Unde calificățiunea apostolică?! Cum un creștin, cu conștiința de sfințenia bisericii și a scopurilor ei sublime, ar pute fără grea îngrijire, să dea votul seu pentru atare episcop?!... Noi ne temem, că ne-ar seca mîna, ne-ar roade în vezi conștiința, dacă am face aceasta“. Domnul Babeș merge și mai departe, în eventuala alegere a lui Miron Roman de episcop prevede și constată o coalițiune cu guvernul maghiar „pentru desnaționalizarea bisericii ortodoxe române din Ungaria“.

CRONICĂ

Dela Curte, La Curtea vieneză se așteaptă un îmbrucător eveniment, Archiducesa Maria Veleria fiind în stare binecuvîntată. Actualmente archiducesa se află la Ischl.

Sciri personale. Archiducele Iosifa plecat dela Budapesta la Cinci-Biserici, pentru a visita trupele honvedesce de acolo.

Ioan Orth. Scirea, că Archiducele Ioan (Johann Orth) ar trăi și că a luat parte la rebelul din Chilli, se desminte.

Furt la Burg. Se scie din Viena, că de câteva zile s'a observat la Burg, că au dispărut de acolo mai multe lucruri de valoare, mai ales linguri și sfeșnice de argint.

Contele Apponyi. Leaderul conservatorilor, contele Albert Apponyi, va ține în curînd la Jász Berényi, cercul seu electoral, un discurs, unde se va pronunța asupra cestiunilor politice la odinea țilei.

Intruniri electorale. Cele patru cercuri electorale ale comitatului Brașov sînt convocate la 4 Octomvrie în întrunire, pentru a asculta darea de seamă a deputaților Adolf Zay, Dr. Johann Kaiser și Josef W. Filtsch.

Baross la Constantinopol. Ministrul de comunicație Baross petrecînd la Constantinopol, a vizitat acolo bursa otomană, camera de comerț și clădirea cea nouă a oficiului vamal. A vizitat apoi linia ferată Anatolia, după care a plecat apoi alaltă-seară spre Budapesta.

Duel. Deputatul dietal Hentaller, cel cu multe dueluri, ear' a avut un duel. S'a bătut cu pistolul contra directorului reuniunii actorilor Bényei István. Nici unul dintre combatanți n'a fost rănit.

Alegeri preotesci. Sinodul protopresbiterial electoral din Timișoara este convocat pe ziua de 25 Septemvrie (7 Oct.) în ședința extraordinară pentru a alege de protopop în locul vacant din Timișoara. Alegerea, pentru care și până acum s'a făcut mare agitație, chiar în presă, promite a fi foarte interesantă. Din partea consistorului aradan e trimis ca comisar protosincelul Iosif Goldiș.

Învătători noi. La examenul de calificățiune învățătorescă, ținut zilele trecute înaintea comisiunii consistorului eparchial din Arad, s'au declarat apți pentru cariera învățătorescă următorii tineri absolvenți ai preparandiei greco-orientale: Constantin Floruș, Gavril Dudulescu, Ioan Caba, Damaschin Medrea, Aureliu Micoiu, Vasiliu Jiann, Gavril Lepa, Eftrem Moldovanu, Vasiliu Zabu, Corneliu Ghilezanu, Meletie Suciuc, Teodor Sebeșanu și Petru Arsici.

Concert. Concertul arangiat Dumineca trecut în sala din pădurea orașului decătră cercul vocal bisericesc, condus de învățătorul Nicu Steffu din Arad a succed, după-cum scie „Biserica și Școala“ spre deplina mulțumire a publicului, care venise în număr mare, spre a asista la primul debut al acestui cor. Deasemenea și petrecerea de danț arangiată cu această ocaziune a fost foarte animată.

Sat în hacări. Din Oradea-mare se telegrafează, că satul Fugyi-Vásárhely din apropiere este în hacări. Pe când seriem aceste rînduri, poate că întreg satul a fost distrus de hacări.

Numiri. Profesorul ordinar dela gimnaziul din Neusohl Josef Tmak, a fost numit profesor la gimnaziul superior al statului din Sibiu.

Wie hájst? Tăbăra șovinistilor s'a mai mărit cu următorii indiviți, (în cestiie, cum ar țice Caragialli), care și-au schimbat numele: Lupták Istrán în Liptai, Herzfeld József în Hevesre (de ce nu Földszivi?) Hönig Géza (minor) în Környei, Schönnagl Antal în Szépszegi (veți așa!) Löwy Zoltán în László, Rosnitz Abraham în Révész, Stauber Isakab în Szigeti (de ce nu Porossy?), Klein Dezső în Keményi (de ce nu Kiss?) și Kraicsinovsky János în Kérri... Înmulțesce-le doamne neamul!

Ceartă în familie. În numărul 3 „Săteanul“ din Beregsau, care apare sub responsabilitatea dnei Emilia Andrescu, răspunde într'un suplimentar atacurilor „Luminătorului“. Polemica între cei doi confracți din Bănat promite — căci se va mai continua — a fi interesantă.

Himen. Dl Dr. Al. Hosszu își va sîrba la 4 Octomvrie în Arad cununia cu d-șoara Aurelia Petco.

— Dl Ioan Tuducescu, învățător în Lipova, și-a încredințat în 5/17 Septemvrie a. c. de fitoare soție pe d-na Maria văduvă rămasă după fostul preot Nicolae Bogdan din Sân-Nicolaul-mic.

Cununie împedecată. Mare senzație a făcut la Budapesta, împregiurul bisericii de pe piața Bomba, unde era să se cunune desinătorul de mobil Agomai Károly, dar' pe care preotul n'a voit să-l cunune, din pricină, că s'a prezentat în biserică fosta femeie, o Ovreică, a noului ginere, împreună cu șese copii ai ei, și a spus tuturor, că e cununată la Viena, cununie civilă, cu Agomai, care acum vrea s'o lase și să se cunune cu amanta lui. Poporul furios era să-l bată pe necredinciosul bărbat, dacă nu intervenia poliția.

Patru deodată. Birjarul din Jászberény Schenfeld Lázár a călcat deodată patru copii, dintre care doi au murit îndată, ear' doi au rămas greu răniți.

Fratieid. În comuna ungurească Kövesd doi frați luîndu-se la ceartă cu ocazia scoaterii mormonilor, cel mai mic Pete Jozsef, a scos revolverul și cu două gloanțe a omorît pe fratele seu.

O nouă societate academică în Cernăuți. Sub acest titlu cetim în „Gazeta Bucovinei“: Studenții Ovrei dela universitatea din Cernăuți au înființat o societate cu numele „Hasmonaea“, al cărei scop e, după o împărțire primită dela comitetul ei, „ridicarea conștiinței de rasă jidovesci și cultivarea istoriei, literaturii și limbei naționale“. Hasmonaei erau o familie domitoare jidovescă, care se trăgea dela Mattathias și se cheama Hasmonaei după străbunul acestuia Hasmonaeus (Asmonaeus). Mattathias ca preot în Modin în Palestina, a ucis la 167 înainte de Christos pe un intendat regesc și prin aceasta a dat signalul de reșcoală în contra stăpînirii apăsătoare a regelui syrian Antiochus al IV-lea.

Starea sănătății reginei României. Foile din București care ne sosesc așii aduc o depeșă din Pallanza în care li se spune, că starea sănătății M. S. reginei Elisabeta s'a îmbunătățit mult. M. Sa regina a putut ieri să părăsească patul.

D-șoara Văcărescu Diarul francez „Le XIX Siècle“, anunță, că d-șoara Văcărescu care se află la Milano, a voit să se sinucidă în noaptea de 4 spre 5 Septemvrie, luînd o doză de laudanum, și că grație îngrijirilor ce i-s'a dat, a putut scăpa cu viață. Nu șcim până la ce punct această scire poate fi evederată. E foarte probabil însă că scirea este o curată născocire, căci tot foile franceze adușeră și scirea, că d-șoara Văcărescu n'a plecat din Veneția, ci s'ar afla ascunsă într'o mănăstire din apropiere.

Viitorul congres al studenților. La tragerea la sorți ce s'a făcut la congresul dela Giurgiu, a eșit orașul Roman, unde se va ține viitorul congres al studenților.

Confederația balcanică. La ședința ținută ieri seara în localul societății „Unirea“, studenții au redigat și procesul-verbal, care va servi de basă pentru proiectul de confederațiune balcanică.

Sciri școlare din România. Despre ședințele consiliului general de instrucție „Timpul“ dă scirea, că nu va ține ședință până Joi seara. Comisiunea consiliului a modificat mai multe articole din proiectul dlui ministru Poni. Proiectul modificat va fi imprimat și distribuit membrilor consiliului general. Partea privitoare la inamovibilitatea învățătorilor a rămas nemodificată. Dl Poni a declarat mai de multe ori în comisiune, că nu declară deloc la principiul inamovibilității învățătorilor.

O vie discuțiune urmează în privința inamovibilității între „Voința Națională“ și „Timpul“.

— Dl P. Poni, ministrul instrucțiunii, în urma rapoartelor primite de pe la revisorii școlari, a repartizat pe județe, fondul prevădît în bugetul aceluși minister, pentru înființării de școli rurale. Repartisarea s'a făcut proporțional cu întinderea județului, a copiilor în vîrstă a urma la școală și a numărului școlilor existente.

Diarele vieneze și România. Diarul umoristic vienez „Die Bombe“ ilustrează situația actuală din Peninsula-Balcănică. Regele Carol împinge o roabă (România), roata e Dobrogea; înaintea roabei stă și un Muscal, care caută să răstoane roaba și să scoată roata. Trebuie de notat, că Rusul e beat, de abia se ține în picioare. Diarul vienez face aluziune de sigur la scirea ce s'a răspândit, că Rușii ar dori să aibă în schimb (?) Basarabiei Dobrogea, loc mai eficeac pentru a opera înspre Balcani.

Dl Al. Lahovary. Intrarea în minister a dlui Al. Lahovary, fost ministru de justiție și externe, se dă ca sigură decătră diarele din România. Se așteaptă numai reînțoarerea dlui prim-ministru generalul Florescu, care se află la Pallanza și care va aduce dela Pallanza și decretul de numire semnat de rege.

Artistul Iulian. Artistul Iulian, atât de iubit în România, s'a făcut bine. El a luat parte la primirea studenților în București. Ne bucurăm și noi de însănoșoarea eminentului artist român.

Intruniri. Liberalii-naționali vor începe o serie de întruniri în București. Cea dintâiu întrunire se va ține la mijlocul lui Octomvrie. Se vor critica proiectele de lege ale guvernului Catargi-Florescu.

Rușii în Basarabia. O persoană sosită din Iași comunică „Românului“, că fiind zilele trecute peste granița în Basarabia, a observat o mișcare mare și continuă de trupe pe lângă granițele române. După cât i-s'a spus, se află actualmente peste 100.000 de oameni de-a lungul Prutului, până la Ismail. Trupele fac marșuri forțate noaptea la lumina lunei. Ziua soldații se exercită la țintă.

Reînțoarerea Țarului. După-cum se scie, la reînțoarerea sa în țeară, împăratul Rușilor nu se va mai duce pe la Varșovia, ci va alege drumul pe apă.

Sărbările Bulgarilor. Bulgarii din Rumelia-orientală au sărbătorit cu mare entuziasm în toate orașele. S'au trimis adrese de

felicitare principelui Ferdinand, prim ministrului Stambuloff, fostului ministru Stransky și văduvei lui Stoianovic.

Scandal la Paris. În seara de 21 c. reprezentîndu-se din nou „Lohengrin“, un domn a cerut înainte de a începe reprezentația să se cânte Marseillaisa, ear' diariatul Marais dela „Revancha“ a strigat „Jos cu musica germană“. A fost însă dat afară și reprezentația s'a continuat în liniște.

„Lohengrin“. Cu ocazia primei reprezentări a operei „Lohengrin“ s'au întîmpat lucruri hazlii, care numai în Paris se pot produce. Astfel cei care mai tare au fost contra reprezentării, au ascultat și ei până în capăt opera, — de silă însă, se înțelege. Eată cum: poliția arestînd peste o mie persoane, căci făceau scandal înaintea operei, i'a închis în pivnița teatrului, care nu e despărțită de scenă decăt printr'un perete, prin care se audia foarte bine musica. Astfel cei de acolo au ascultat gratis și de silă întreaga operă, pe când în oraș au fost mulți, care ar fi dat și 500—600 franci pentru un bilet. Ceea-ce e și mai nostim: de câte-ori sosia în pivniță câte un nou arestat, cei din lăuntru îl primiau cu Marseillaisa, îl îmbrățișau și sărutau pe rînd cu toții.

Liga contra Nemților. Boulangistul Memorval face apel prin „Intransigent“ la toți parisienii să se constituie în Ligă cu scop de a gonii din Paris pe toți Nemții, aibă acestia ori-ce ocupațiune.

Vive la Polonie! Acesta a fost strigătul cu care l'a întimpinat pe marele duce Alexis un Polon cu numele Passerik la sosirea sa în Paris. Se înțelege, că el a fost arestat decătră poliție, unde a declarat că este polon, însă încetățenit în Paris. Se scie, că cu același strigăt a fost întimpinat și Alexandru II. când a fost la Paris, tot decătră un Polon.

Miseria în Rusia. Pentru potolirea miseriei și a da ocupațiune oamenilor, care suferă de foame, guvernul rusesc s'a hotărît să pună în lucrare mai multe linii ferate, între care și liniile laterale între Afganistan și mai multe orașe din Persia.

Proclamație irredentistă. Poliția din Milano a arestat alaltăieri un individ, care împărția proclamațiuni irredentiste intitulate: Avem Roma, ne mai trebuie Triestul!

Papa contra duelului. Se telegrafează din Roma, că în curînd se va publica acolo o scrisoare a Papei, în care el condamnă obiceiul de a se duela, obiceiul imoral Scrisoarea e adresată cardinalului Schönborn dela Praga, cardinalului Crementii din Colonia și altor prelați.

Doliul Vaticanului. La 20 c. a fost ziua în care trupele italiene au ocupat Roma. Printr'un ordin al cancelariei papale, această zi s'a considerat și în anul acesta ca zi de doliu, și pelegrinilor veniți acolo li s'a poruncit să nu se arete în localuri publice.

Moartea lui Balmaceda. Scirea telegrafică, ce ni-s'a transmis și nouă despre sinuciderea lui Balmaceda, fostul president al republicii Chilli, se confirmă prin alte telegrame, sosite la ambasadele din Londra. Fostul president a lăsat în urmă-i două scrisori în care ține, că nu cu scirea lui s'au executat congresiști prinsonieri, după-cum se plînge și contra oficerilor care l-au tradat.

N'a mîncat 50 de zile. Faimosul Jaques, care scie să rabde atîta foame, ear' a făcut o prinoare, și a câștigat-o, că nu va mânca 50 de zile. Prinoarea a făcut-o la Londra. A scădît în acest interval tocmai 28 chilograme. Cu toate aceste în ziua din urmă a mai avut atîta putere, că a ridicat pe umeri un om și l'a purtat prin cameră.

Musee particulare ale monarhilor. Cei mai mulți dintre monarhii Europei adună diferite lucruri pentru museele lor particulare. Astfel împăratul Germaniei adună autografe. Același lucru îl fac regii României și Svediei. Regina Italiei adună mînuși și ghete ce au purtat monarhii secolilor trecuți, astfel are mînuși și ghete purtate de Maria Stuart, împărăteasa Iosefina, regina Ana a Anglietei și țarvna Ecaterina, pe care i-le-a adus un demult dela Petersburg fiul seu. Principele de Wallis, moștenitorul coroanei Anglietei, are un mare mușeu de lulele (pipe); Țarul adună mărci postale și ouă de pasări răpitoare.

VARIETĂȚI.

(Inundațiile din Spania.) Precum am anunțat deja, Spania a fost bătuită în zilele din urmă de o furtună îngrozitoare, ale cărei efecte nu-și găsesc seamă în istorie.

În noaptea de 11 spre 12 Septemvrie, o furtună se abătîu peste orașul Toledo. O casă se dărîmă și îngropă sub dărîmături 5 persoane. Peste noapte fluviul Tajo crescu cu 2 metri și jumătate. Pe valurile sale galbene, se zarîră cadavre de animale și unelte de casă. Aceasta era un semn, că în partea de sus a fluviului furtuna avusese efecte și mai deastroase. Liniile telegrafice fiind rupte nu se primi deocamdată nici o scire din Amarguilo, autoritățile din Toledo nu vrură

se creadă, că cele 1509 de victime, de care vorbira primarul din Consuegra în telegrama sa, periseră în adevăr în valuri. Se credea la început, că e vorba de oameni ruinați prin inundație, dar' nu de morți.

Din nefericire, scrisile care sosiră mai târziu întrecută toate temerile. E constatată acum, că din cei 7621 de locuitori din Consuegra, două treimi au perit în valuri.

Până acum scrisile nu sunt încă complete, deoarece ce toată valea Amarguilo e prefăcută într'un lac de 2 până la 6 picioare adâncime și de o întindere de mai multe leghe pătrate.

În toată Spania, vestea despre această catastrofă a produs jale și desolațiune. Trupe numeroase au fost trimise în provinciile inundate, pentru a ajuta la înmormântarea cadavrelor, căci e teamă de izbucnirea unei epidemii.

(O înveninare ieftină.) Cetim în „Revista higienică“ din Paris:

În Paris și în orașele din provincie nisece indiviți vând pe strade un fel de praf sau un lichid cu care se poate argintul la moment lingurile și furculițele, dându-li-se o strălucire orbitoare. Praful sau lichidul este foarte ieftin. Bonele, micile menajere, lucrătoarele își smulg produsele acestea și se grăbesc să-și argintească lingurile și furculițele. Cu cea mai mare încredere se servesc, ele și membrii familiei lor, de obiectele astfel otrăvite. Căci sunt în adevăr otrăvite: praful sau lichidul nu este altceva, decât nitrat sau cianură de mercur, otrăvuri puternice.

(Consumația berei.) Din statistică se vede, că lumea consumă din ce în ce mai multă bere în toate țările.

Cantitatea totală a berei consumată în 1890 a fost, după dijarul englez „Gambrianus“ (organ oficial al berarilor), de un miliard și 956 milioane hectolitri, pe când la 1887 n'a fost decât de un miliard 236 milioane.

Marea-Britanie și Irlanda vin în capul listei cu 567 milioane; imperiul german urmează imediat cu 523 milioane: al treilea rang îl are Austro-Ungaria, unde se consumă 283 milioane hectolitri de bere.

(Un fenomen curios de vegetație), care se poate constata în toți anii la această epocă a anului în Paris, se produce în acest moment pe bulevarde.

Dar' pe piața Châtelet e mai isbitor: Pe când toți castanii au fost desfrunziți, unul singur a înmugurit din nou și s'a acoperit cu frunze și cu flori.

(Minunile sfintei tunice.) Printre vindecările miraculoase produse prin atingerea sfintei tunici din Trier, gazeta „Reinischer Courier“ citează următoarele cazuri:

- 1. Starița unei mănăstiri s'a vindecat de o paralizie a brațului drept.
2. Un om din St-Matthias, care umbla mai nainte răzimat de cârje, ați, după atingerea tunicii umblă fără ele.
3. Un copil orb din nascere s'a vindecat pe deplin prin atingerea tunicii.
4. O femeie din apropiere de Trier a fost adusă în catedrală pe patul ei de boală și imediat ce vechi tunica sări din pat și ați e complet sănătoasă.
5. D-soara Hectorina Hegenbiel, care suferia de cancer, e vindecată (?).
6. O femeie oarbă din Mainz, și-a recăpătat vederile.
7. Doi paralitici au fost vindecați. Numărul pelegrinilor au trecut de un milion.
Proști vor fi totdeauna destui pe lumea aceasta.

(O sinucidere senzațională.) Mare senzație produce în societatea din Copenhaga sinuciderea locotenentului din garda daneză, baronul Sergius Gersdorff, care și-a tras un glonț în inimă.

Sinuciderea trebuie să fi fost servită într'un acces de nebunie, căci Gersdorff suferia de mai mult timp de melancolie. El era de 33 de ani și trebuia să se cunune peste două săptămâni cu ficia unui înalt demitar al palatului. Tinărul și bogatul oficer de gardă fusese invitat la prânzul de gală, ce se dădă pe bordul yachtului imperial rusesc „Steaua polară“ de Țiua Țarului.

Gersdorff nu veni și lacheul care fu trimis să-l cheame nu mai găsi decât cadavrul nenorocitului.

(Filaria sângelui și boala somnului la Negri.) Negrii din Africa centrală și de apus sufer de o boală numită a somnului. Dinții adorm unde îi apucă accesul, cad din picioare și nu se deșteaptă câte patru sau cinci zile. Nu se cunoștea cauza acestei boale. Acum a fost aflată. Sângele Negrilor, care dorm câte cinci zile de-arindul, conține un fel de parazit numit „filaria“. S'a constatat trei feluri de filarii: „diurnă“, „nocturnă“ și „permanentă“.

Cea dintăiu nu se găsește decât ziua în sânge, cea de a doua se găsește noaptea,

cealaltă se găsește mereu în sângele Negrilor din regiunile citate. Aceste parasite sunt foarte vioaie, nu stau în loc nici o secundă, au coadă mai lungă ca trupul, mereu se încovrigăază, se întinde, se sbuciumă.

În sângele Negrilor dela răsăritul Africii nu se găsește nici o filarie; acolo nici nu există boala somnului. Negrii atinși de boală, chiar de s'ar duce să trăească în alte regiuni sau continente, păstrează filaria tot așa vioaie mai mulți ani de-arindul și pot să o comunice și altora.

(Dramele nebuniei.) În orașelul Jamesville, din Statele-Unite, s'a judecat, deunăzi, un proces, care a produs cea mai mare senzație, mai ales prin cercurile medicale și juridice din America. Era vorba de o familie compusă din tatăl, mama și cinci copile, în virstă de 2—8 ani. Familia aceasta, anume Higbee, trăia într'o casă singuratică din Jamesville.

La 12 Octomvrie 1890, copila cea mai mică fu apucată de versisturi violente.

Tocmai băntuia o epidemie în Jamesville și medicalul chemat declară, că copila are frigruri tiphoide.

A doua zi, copila muri. După câteva săptămâni se îmbolnăvi o a doua copilă a familiei Higbee, cu aceleași simptome și muri a doua zi.

Medicul, care fusese față la agonia copilei, era de părere, că moartea fusese produsă printr'o meningită.

Trecură alte 14 zile, când o a treia copilă cădă jertfă aceleiași boale. Medicalul chemase la consultație pe alți doi colegi, dar' nu reuși să scape vieța bolnavei.

Singurul sfat, ce medicii putură da familiei, era de a părăsi casa, care li-se pără un focar de infecțiune. Sfatul acesta fu urmat. Dar' deja după trei săptămâni, copila cea mai mare se îmbolnăvi și, în câteva ciasuri își dădă sufletul. Medicii intrară atunci în bănuială și cerură să facă autopsie cadavrului. Cu toate-că d-na Higbee se opuse cu energie, autopsia avă loc și se constată, că copila fusese otrăvită cu arsenic. Se desgroară atunci și celelalte trei copile și în intestinele lor se găsiră deasemenea urme de arsenic.

D-na Higbee fu arestată și nu întârziă de a mărturisii, că își otrăvise copilele. Dar' motivul acestui fapt odios?

Acesta se constată în cursul procesului. Din răspunsurile acusatței, se vedea clar, că ucigașa sufer de nebunie religioasă. Ea nu sevrășise crima cu altă intenție, decât ca să scape pe copilele ei de ispitele lumesci. Tribunalul achită pe infanticidă și dispuse închiderea ei într'un ospiciu de nebani.

POSTA ULTIMA.

Viena, 22 Septemvrie n. Astăzi au fost stabilite definitiv terminele pentru convocarea Reichsrath-ului și a delegațiilor; Reichsrath-ul își va începe ședințele în 10 Octomvrie n., — sesiunea delegațiilor se va deschide în Viena Luni, 9 Noemvrie n.

Colonia, 22 Septemvrie n. „Kölnische Zeitung“ raportează într'o telegramă din Petersburg, că părechia imperială rusească va sosi, după invitarea împăratului Wilhelm, la 22 Octomvrie în Berlin. Invitarea urmată și-se confirmă dijarului „K. Zeitung“ dintr'o parte foarte remarcabilă.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

(De ieri *)

Viena, 22 Septemvrie n. Conferențele comune ale ministrilor s'au terminat sub presiunea Maiestății Sale. Rezultatul final corăspunde dorințelor exprimate de amândouă guvernele, ca prin urcarea pretensiunilor administrației armatei să nu se altereze bugetele ce voesc a presenta parlamentelor cei doi ministri de finance.

Paris, 22 Septemvrie n. Scirea senzațională, că Rusia și Franca ar fi inițiat un pas colectiv spre sfârșitul, ca Anglia să evacueze numai decât Egiptul, este neintemeiată.

Londra, 22 Septemvrie n. Worms va fi numit subsecretar de stat în locul lui Fergusson.

*) Sosită după încheierea foii.

Bibliografe.

Memoriile lui Molke: „Istoria răsboiului franco-german din 1870/71“. A început a se tipări într'un frumos volum 8° în tipografia Luis din București. Cartea întreagă va costa 3 lei (1 fl. 50 cr.) plus 50 bani (25 cr.) un plan al răsboiului.

Deoarece tiragiul acestei traduceri va fi foarte restrins (numai 500 de exemplare), se primesc de pe acum abonamente la administrațiunea „Timpului“. Calea Victoriei nr. 43. Prețul cărții se va plăti la primirea ei. O mare parte din volume sunt deja subscribe.

În editura librăriei Nicolae I. Ciurcu din Brașov a apărut:

„Istoria universală“ pentru clasele secundare, de Vasile Goldiș, profesor. Volumul I. Evul vechiu. Cu mai multe ilustrațiuni.

„Curs practic de aritmetică“ pentru școlile populare române, întocmit de prof. Arseniu Vlaicu. Partea I.: Deprinderi practice cu numeri dela 1—20 și dela 1—100 pentru anul I. și II. de școală. Prețul 22 cr. Partea II.: Deprinderi practice cu numeri dela 1—1000 și în cerc nemărginit pentru anul III. și IV. de școală. Prețul 25 cr.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Posturi vacante:

— În protopresbiteratul Orăștiei (archidieceasă) posturile de învățători în comunele următoare:

Simeria (Piski) și Polția-mare și mică, cu salar de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

Petreni, cu salar de 100 fl., un fenaș, folosirea grădini școlare, cuartir și lemne de foc.

Gelmar, cu salar de 100 fl., cuartir și lemne de foc.

Tămășasa, cu salar de 80 fl., cuartir și lemne de foc.

Petițiunile să se substearnă până în 30 Septemvrie v. a. c. oficiului protopresbiterat gr-or. în Orăștie.

— În protopresbiteratul Bistriței (archidieceasă) posturile de învățători în comunele următoare:

Borgo-Prund, pentru 2 învățători, cu salar de câte 200 fl., câte 3 orgii de lemne și folosirea grădini școlare de 1 jugăr 1471/2 în părți egale.

Ida-mare, cu salar de 200 fl.

Blașfalăul-de-jos, cu salar de 150 fiorini cuartir și lemne de foc.

Petițiunile să se substearnă până în 25 Septemvrie v. a. c. oficiului protopresbiterat gr-or. în Bistrița.

— Un post de capelan în parochia de cl. III. din comuna Mohu, protopresbiteratul Sibiiului (archidieceasă). Emolumentele sunt: jumătate din venitele anuale.

Petițiunile să se substearnă până în 10 Octomvrie v. a. c. oficiului protopresbiterat gr-or. în Sibiu.

LOTERIE.

Tragerea din 23 Septemvrie st. n.

Sibiu: 30 8 67 71 77

Călimdarul zilei

12/21 Septemvrie 1891.

Iulian: Antonom. Gregorian: Gerhard.

Soarele: răsărit 5,50, apus 5,53

Buletin meteorologic.

Sibiu, 23 Septemvrie n. 6 oare dimineața.

Table with 4 columns: Presiunea atmosf. in mm., Temperatura după Celsius, Maximul și minimumul de temperatură, Direcția vântului. Row 1: 721.4, -0.2, +13.9, +26.2/13.5, SV.

Din țeară 21 Septemvrie n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiunea atmosf. in mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția și tăria). Rows include Budapesta, Sătmăr, Cluj, Orșova, Arad, Panciova.

Sosiți în Sibiu.

La 24 Septemvrie n.

Hotel „Neurhner“. Reiner, neguțtor din Viena. I. Obermüller, neguțtor din Nürnberg. Doamna Gamentzi din Cluj. Deutsch, neguțtor din Alba-Iulia. Doamna M. Novak, privatieră din Brez. iu.

Economie.

Licitatiune, Moara dominială cu patru roate din Săsciori, proprietatea fostului scaun al Sebeșului-sășesc, precum și pădurile Nedeiu și Coasta-Plopilor la oaltă în mărime de 336 1/2 jugere de pe hotarul Șugagului, se vând cu licitațiune publică Sâmbătă la 26 Septemvrie n. la pretorul suprem din Sebeșul-sășesc. Prețul strigării este de 14.000 fl. v. a. Se primesc și oferte în scris.

Recolta în ținutul Bistriței. Din Bistrița se scrie, că pe acolo s'a terminat tocmai culesul cucuruzului, care preste tot a dat un rezultat mulțumitor. Culesul poamelor decurge tocmai acum. Merele și perele dau rezultat cantitativ bun, dar calitativ mediocru. Nuci și prune s'au făcut puține.

Reducerea timpului de încărcare la căile ferate de stat unguresci. Direcțiunea căilor ferate ungare de stat publică următorul anunț: „Facem cunoscut, că după-ce în urma grămădirii mărfurilor, desfășurarea regulată a comunicației este îngreunată cu reserva aprobării înaltei autorități de controlă, am redus timpul de încărcare în toate stațiunile pentru toate mărfurile a căror încărcare în sensul dispozițiilor tarifare au să o facă partidele, începând cu 25 Septemvrie a. c. până la altele, dela 12 la 6 oare zilnice. Excepțiune face numai stațiunea dela Fiume.

Licitatiune de cai erariali. „Reuniunea română de agricultură a comitatului Sibiiu“ ne transpune un catalog despre caii, iepel și armăsarii supranumerari din ergheliile r. u. de stat, care se vor vinde în estimp pe calea licitațiunii. Cu totul se vor licita 229 de mânze, iepe de prăsilă armăsari și castrați. Licitatiunea pentru mânze și iepe de prăsilă va avă loc la 2 și 3 Octomvrie nou anul curent în Budapesta, Kerepesi-ut „Tattersall“, ear' pentru armăsari și castrați la 9 Octomvrie n. a. c. tot acolo. Condițiunile de licitare sânt următoarele: Licitatiunea începe în fiecare zi dimineața la oarele 9, la ameași se intrerupe pe o oară și apoi se continuă după ameași. Sub prețul de strigare nu se vinde nici un cal. Se licitează oferind tot cu câte 10 fl. mai mult. Pentru fiecare cal cumpărat este a se depune timbrul legal (scala III), precum și bani de căpăstru pentru ăntăia sută de fl. 2 fl. și pentru fiecare sută de fl. următoare începută câte 1 fl. mai mult. Prețul de cumpărare este a se plăti numai de cât pe lângă cuitanță de primire, fără de care nu se extradau caii. Căii cumpărați trebuie luați în primire până la 4 respective 10 Octomvrie, ear' din momentul cumpărării tot risicul il poartă cumpărătorul.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 8 Septemvrie v. 1891.

Bach lui Feitler, sēcără 3350 hect., 13.25 lei. I. Petcu lui Reischer, sēcără 1850 hect., 13.90 lei. Evloghio lui Tzuclos, grău 1820 hect., 12.90 lei. Marghiloman lui Christoforato, grău 4300 hect., 13.70 lei. Vamvuri lui Carnevali, grău 3400 hect., 14.80 lei. Carandino lui Politti, grău 2750 hect., 13.90 lei. Cațica lui Politti, grău 2650 hect., 12.85 lei. Vamvuri lui Politti, grău 3700 hect., 14.— lei. Vamvuri lui L. Mendl, grău 6100 hect., 13.75 lei. Marghiloman lui Millas, grău 1700 hect., 12.— lei. Marghiloman lui Dreifus freres, orz 2100 hect., 6.65 lei. Marghiloman lui G. Mendl, orz 3500 hect., 6.82 1/2 lei. Vasmagidi lui Graff, orz 2000 hect., 6.60 lei. Violatos lui Graff, orz 2300 hect., 6.95 lei. I. Verona lui Schmirer, 2300 hect., 7.75 lei. Sassu lui Schmirer, orz 1500 hect., 6.65 lei. R. Balan lui Schmirer, orz 3000 hect., 6.20 lei. Sassu lui Reischer, orz 1400 hect., 6.90 lei. Sassu lui Reischer, orz 2500 hect., 6.75 lei. Sassu lui Reischer, orz 1700 hect., 6.55 lei.

Prețul mărfurilor.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 15 Septemvrie n. s'au notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr., unguresci grei tineri 48 — cr. până 48 1/2 cr., de mijloc 49 — cr. până 49 1/2 cr., ușori 50 — cr. până 51 — cr., marfă țerănească grea — cr. până — cr., de mijloc — cr. până — cr. ușoară 49 — cr. până 51 — cr., romănesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr., până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 47 — cr. până 48 — cr., transito de mijloc 47 — cr. până 48 cr., transito ușori 48 — cr. până 48 1/2 cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 21 Sept. n. 1891

Table with multiple columns: Săminte, Prețul per 100 chilogr., etc. Rows include Grău, Rămănească vechiu, Grău dela Tisa, etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 23 Septemvrie n. 1891.

Table with 2 columns: Hartie-monetă română, Lire turcesci, etc. Values include 9.28, 10.60, 9.60, 1.25.

Bursa de Budapesta.

Din 21 Septemvrie n. 1891.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Renta de aur rom., etc. Values include 102.80, 100.45, 115.60, etc.

Bursa de Viena.

Din 21 Septemvrie n. 1891.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Renta de aur rom., etc. Values include 102.10, 100.05, 115.25, etc.

Bursa de București.

Table with 2 columns: 7 Sept. st. v. — 4 oare p. m. Cassa, Ultim, Renta rom. per 1875 5%, etc. Values include 103, 99 1/2, 84, etc.

Nr. 350/1891. [1130] 2-3

Concurs.

Devenind vacante următoarele stipendii și anume:

1. Un stipendiu de fl. 60 v. a. pe an din fundațiunea „Marinovici“, pentru studenți de gimnasiu respective școala reală de aceeași categorie.

2. Un stipendiu de fl. 20 v. a. pe an din fundațiunea „E. D. Bașota“, merit pentru gimnastisi, cu preferința celor din Munții-Apuseni sau din fostul district al Năsăudului.

3. Un stipendiu de fl. 50 v. a. pe an din fundațiunea „Dobăca“, destinat pentru un gimnastis născut în fostul comitat al „Dobăcei“.

4. Un stipendiu de fl. 40 v. a. pe an din fundațiunea „Radu M. Riureanu“, pentru studenți la gimnasiu sau școala reală.

Mai departe fiind vacant:

5. Un ajutor de fl. 25 v. a. pe an, merit pentru un tiner român, care voesce a învăța sau învățat deja vre-o meserie, dar' mai cu seamă: rotăria, lemnăria (bărdășia), făurăria, măsăria (tâmplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, șelăria, mașinăria agricolă. Prin aceasta se excrie concurs.

Cererile au a se înainta „Comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ în Sibiu până la **15 Octomvrie st. n. 1891.**

Cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

Aspiranții la vre-unul din stipendiile amintite sub pt. 1-4 au se acudă la supliciele lor:

- a) Carte de botez în original sau în copie legalisată;
- b) Testimoniu școlastic de pe semestrul II. al anului școl. 1890/91;
- c) Atestat de frecuentare dela direcțiunea institutului, în care cercetează școala de prezent;
- d) Atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurentul e orfan.

Suplicanții la ajutorul amintit sub pt. 5 au să se presente următoarele documente:

- a) Atestat de botez în original sau în copie legalisată;
- b) Testimoniu școlastic de cel puțin 4 clase elementare;
- c) Contractul încheiat cu măiestrul, conform §-lui 61 al legii industriale (art. de lege XVII. din 1884) în original sau în copie legalisată, și o adeverință dela măiestru despre succesul cu care lucră;
- d) Atestat de moralitate dela autoritatea locală;
- e) Adeverință dela părinți sau tutori, că sînt decisi a lăsa fiii sau pupili lor la învățatură până se vor perfecționa pe deplin.

Sibiu, în 18 Septemvrie 1891.

Pentru comitetul „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“.

G. Barițiu m. p., Dr. I. Crișianu m. p.,
președ. secret. II.

În timp de 3 zile

curgerea uretrei se vindecă, chiar și dacă s'a ivit de timp îndelungat, prin un remediu nou patentat, fără ori-ce alte spese. [1108] 8-26

De a se comanda la

Dr. Tóth

Budapesta, IV. kerület, Deák Ferencz utca 3.

Prețul unei bucăți dimpreună cu îndrumarea de folosire fl. 4, a unei bucăți mai fine fl. 5.

Dacă suferi

de podagră, reumatism, slăbiciune generală de nervi, neuralgie, ischias, circulațiune defectuoasă a sîngelui, slăbiciune nervoasă de stomac, congestiuni la cap, paralizii, insomnie, dureri de șele, alterațiuni în măduva spinării, cere broșura ilustrată despre

„Aparatul de frotat“

galvano-electro-magnetic, premiat cu diploma de onoare în Köln, Wels și Stuttgart cu medalii de aur, ear' în Austro-Ungaria exclusiv privilegiat. Broșura dă deslușiri despre efectul, întrebuințarea și succesele aparatului. Prețul aparatului fl. 12.— Broșura ilustrată cu instrucțiunea folosirei se capătă gratis și franco în fabrica inventatorului [1126] 2-26

Th. Biermann,

electro-technic,
Wien I., Schullerstrasse nr. 18.

În editura „Institutului tipografic“ a apărut și se află de vîndare

Prăsierea pomilor

de **D. COMȘA,** membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole“.

Prețul unui exemplar 12 cr.

A apărut și se află de vîndare la Institutul Tipografic în Sibiu

SAVITRI.

Povestire indică din Mahabarata.

Traducere de **G. B. Ducea.**

Cu o prefață de Ioan Slavici.

Prețul unui exemplar: 25 cr. = 50 bani.
(Cu trimitere pe postă 5 cr. porto).

PIANURI ALESE
se află de vîndare în negustoria de pianuri
Heldenberg

[1097] 13-30

în Sibiu.

Pian mare, pian mic, mignon și pianin.

Toate pianurile se vînd aici cu mult mai ieftin, decum le-ar pute cumpăra cineva pe cale directă; prelîngă aceasta numai ceea-ce e mai bun, ales în fabrici de om expert, prin urmare pianuri probate nu numai de unul care cîntă la pian. Pentru judecarea unei construcții nedefectuoase a unui pian, prelîngă a pute cînta se mai recer și alte cunoscințe speciale și experiențe.

Acea marfă de rate, pe care firme neînsemnate o fabrică anume pentru negoțul de provincie și o laudă în liniște prin agenți de diferite branșe, nu se poate recomanda spre cumpărare.

Garanța de mai mulți ani se înțelege de sine.

Institut tipografic în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vîndare la Institutul tipografic, societate pe acții în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului **Andrieu baron de Șaguna**

sau luptele naționale-politice ale Romanilor

1846—1873

de **NICOLAE POPEA,**

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Asortare în abundență de **STOFE la MODĂ** și de doliu.

STOFE engleze și franceze cea mai fină calitate. Numai noutăți. Stofe mai vechi cu jumătate preț.

Barchenturi de spălat model de desin frumos dela **25 cr. până la 70 cr.**

TRUSOURI complete pentru mireasă. Comandarea a tot felul de albituri și chindiseală. Prețuri moderate.

CORSETTE de Ciaba și franceze (MIEDERE).

Fundat în 1840

Primim comanda hainelor de dame făcute cu gust.

Aducem la cunoscința P. T. public, că am asortat în abundență magazinul nostru pentru sezonul de toamnă și iarnă, și după-cum de decimi de ani, așa și de aici încolo ne vom da silința a menține numele bun al magazinului nostru, ceea-ce și până acum ne-a reușit, lucru pe care îl dovedesce afluența cea mare în prăvălia noastră.

Cu toată stima

[1129] 1-6

H. ROSENBLÜH & COMP.,

Arad, Piața libertății (Szabadságtér).

MUSTRE trimitem cu plăcere și în provincie.

Facerea unei haine dela 6 fl. în sus.

Adevărat chiffon Schroll, pânzărie Siegl, fete de mese și servete, cu prețul din fabrică.

Sub-îmbrăcăminte sistem Jäger pentru bărbați, femei și copii deasemenea și ciorapi.

Tot felul de **Articole mărunte** și **PLOIERE.**

Asortiment bogat de învelitoare și decoruri pentru haine. Mare magazin de catifea și peluče.

Basmale de Berlin, haine pentru copii, perdele. Tot felul de covoare, velințe de pat și mese.